

Verden på ett brett

Nr.2 - 2009

Utgitt av Nord-sør-biblioteket

www.nordsor-biblioteket.no

- Operasjon Dagsverk – Atlas-allianse
- Sosiale forhold og statistikk
- Land informasjon: Malawi, Mosambik, Uganda, Sør-Afrika
- Stat og demokrati

Operasjon Dagsverk – Atlas-alliansen

I følge Atlas-alliansen går bare en av ti funksjonshemmede på skole i det sørlige Afrika. Årsakene til dette er både knyttet til tilrettelegging og ikke minst holdninger. Det blir gjerne sett på som bortkastet å gi funksjonshemmede utdanning. Funksjonshemmede blir oppfattet som en byrde, selv om de med litt hjelp og utdanning fort kunne blitt en ressurs. På den måten blir de allerede fra starten av utelukket fra samfunnet. De blir de fattigste av de fattigste.

Les Mer:

- [Atlas-alliansen](#)
- [E-bibliotek: Funksjonshemmede](#)
- [Operasjon dagsverk](#)

Sosiale forhold og statistikk

Landene som Atlas-alliansen har prosjekter i er blant verdens fattigste. På FN sin nye liste over [menneskelig utvikling](#), som er basert på et lite utvalg av statistiske variabler, finner en Malawi som nr. 160 av 182, Uganda nr. 157 og Mosambik nr. 172. Sør-Afrika plasserer seg litt bedre på en 129nd plass, men er et land med store forskjeller mellom fattige og rike. Nedenfor er et utvalg av andre variabler hentet fra FN-sambandet sitt [Globalis](#):

	BNP pr. innb.	Forventet levealder	Barnedødlighet før 5 år ¹	Internett brukere ²
Norge	43579	80	4	58,5
Sør-Afrika	11960	49	69	10,8
Uganda	1519	52	134	2,5
Mosambik	1345	42	138	0,9
Malawi	731	48	120	0,5

1) Pr. 1000

2) Pr. 100

Malawi

- [E-bibliotek Malawi](#)
- [Wikipedia: Malawi \(norsk\)](#)
- [Google news: Malawi](#)
- [Yahoo Directory: Malawi](#)

Mosambik

- [E-bibliotek: Mosambik](#)
- [Wikipedia: Mosambik \(engelsk\)](#)
- [Google news: Mosambik](#)
- [Yahoo Directory: Mosambik](#)

Uganda

- [E-bibliotek: Uganda](#)
- [Wikipedia: Uganda\(engelsk\)](#)
- [Google news: Uganda](#)
- [Yahoo Directory: Uganda](#)

Sør-Afrika

- [E-bibliotek: Sør-Afrika](#)
- [Wikipedia: Sør-Afrika \(norsk\)](#)
- [Google news: Sør-Afrika](#)
- [Yahoo Directory: Sør-Afrika](#)

Stat og demokrati

Nord-sør-biblioteket prøver i meget korte trekk å dra fram elementer som har vært sentrale for utformingen av statene i Afrika, og den demokratiseringsbølgen som oppstod i Afrika på 90-tallet etter den kalde krigen.

Statsbygging

Dagens afrikanske stater fikk trukket opp grensene sine av kolonimaktene. Under kolonitiden ble det lagt liten vekt på å skape et legitimt grunnlag, eller støtte i befolkningen for myndighetenes makt over området. Når landene fikk sin uavhengighet var kampen om uavhengighet ofte det eneste som forente landet, det var lite annet som gjorde staten til en nasjon. Lederne for frigjøringskampen tok som oftest styresetet sammen med sin frigjøringsorganisasjon etter uavhengigheten. De nye lederne sto over vanskelige oppgaver både når det gjaldt økonomi og politisk stabilitet. Det typiske systemet var en ettparti-stat med ledere som i varierende grad var korrumpert og diktatorisk. De hadde ofte støtte fra enten USA eller Sovjet under den kalde krigen. Den interne konkurransen om statsmakten var gjerne hard, og det oppstod mange statskupp. I de fattige afrikanske landene var og er statsmakt sentralt for å oppnå makt og rikdom. En burde enten sitte med makten eller tilhøre samme gruppe som makthaveren. Slike forhold er også med på å bidra til utstrakt korrupsjon.

Demokratisering

Etter Sovjetunionen sitt fall ble det slutt på den eksterne støtten for mange av de autoritære lederne. Vesten hadde heller ikke lenger behov for å støtte "sine" diktatorer. Makthaverne fikk etter hvert behov for å grunngi, eller legitimere, sin posisjon både internt og eksternt gjennom demokratiske valg. Hvor frie og rettferdige disse valgene har vært, varierer i stor grad.

De fleste vestlige land var vel etablerte nasjonalstater, med industri, urbanisering og et statsapparat som i stor grad var i stand til å tilby offentlige- tjenester og plikter innenfor utdanning, helse, politi, forsvar, skatt og så videre, når de gradvis innførte sine demokratiske systemer. De afrikanske statene var ikke i en slik situasjon.

Det ble ikke skapt partier slik vi kjenner det; på grunnlag av økonomiske konfliktlinjer (arbeidstakere vs. arbeidsgivere) eller liberale vs. konservative. Ofte har etnisitet og regionale skillelinjer vært det politiske lederne lettest kan mobilisere til støtte rundt. Slike skillelinjer kan av ulike årsaker grad true statens stabilitet. Men en har også sett at anti-korrupsjon og motstand mot maktmisbruk har ført til mobilisering rundt opposisjonspartier, og svært mange av de afrikanske landene har klart overgangen til demokratisk styre relativt bra.

Beskrivelsen over passer mer eller mindre bra for ulike land i det sørlige-afrika.

Sør-Afrika er et land som skiller seg en del ut fra utviklingen som er skissert. Se lenkene under landinformasjon for å finne ut mer.

Verden på ett Brett nr.2, 2009. Utgitt av Nord-sør-biblioteket,

• hakon.hestvik@stavanger-kulturhus.no • www.nordsor-biblioteket.no • tlf. 51507922,